

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.06.1970, sp. zn. 2 Tz 8/70, ECLI:CZ:NS:1970:2.TZ.8.1970.1

Číslo: 56/1970

Právní věta: Při úvaze o podmíněném odkladu výkonu trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. musí soud zhodnotit všechny okolnosti týkající se osoby pachatele, zejména jeho dosavadního života a prostředí, v kterém žije a pracuje, jakož i činu, který obviněný spáchal, aby mohl učinit odůvodněný závěr, zda účelu trestu bude dosaženo i bez jeho výkonu, či nikoliv.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 25.06.1970

Spisová značka: 2 Tz 8/70

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Trest odnětí svobody podmíněný, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 23 odst. 1
§ 58 odst. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 56/1970 sb. rozh.

Při úvaze o podmíněném odkladu výkonu trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. musí soud zhodnotit všechny okolnosti týkající se osoby pachatele, zejména jeho dosavadního života a prostředí, v kterém žije a pracuje, jakož i činu, který obviněný spáchal, aby mohl učinit odůvodněný závěr, zda účelu trestu bude dosaženo i bez jeho výkonu, či nikoliv.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 25. června 1970, [2 Tz 8/70](#).)

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR usnesení krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. listopadu 1969, sp. zn. 2 To 388/69, jímž bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto odvolání okresního prokurátora proti rozsudku okresního soudu v Prachaticích ze dne 22. října 1969 sp. zn. T 78/69, zrušil dále výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu odnětí svobody v cit. rozsudku okresního soudu v Prachaticích a vyslovil, že trest odnětí svobody uložený obž. J. K. tímto rozsudkem je nepodmíněný. Podle § 39a) odst. 2 písm. b) tr. zák. zařadil obžalovaného pro výkon tohoto trestu do druhé nápravně výchovné skupiny.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Prachaticích ze dne 22. října 1969 sp. zn. T 78/69 byl obviněný J. K. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 3 tr. zák., kterého se dopustil tím, že dne 7. 3. 1969 v pozdních večerních hodinách při oslavě MDŽ udeřil před pohostinstvím Jednoty v Korkusově Huti hluchoněmého J. P. rukou do obličeje tak, že mu způsobil komplikovanou zlomeninu dolní čelisti s následnou pracovní neschopností od

10. 3. do 1. 5. 1969.

Za to byl odsouzen podle § 221 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců, který mu byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu dvou roků.

Z podnětu odvolání okresního prokurátora domáhajícího se změny podmíněného odsouzení v nepodmíněné rozhodoval ve věci krajský soud v Českých Budějovicích, který usnesením ze dne 25. listopadu 1969 č. j. 2 To 388/69-55 uvedené odvolání jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

Své rozhodnutí odůvodnil krajský soud v podstatě tím, že sice obviněný již několikrát prokázal nekázeň ve svém životě a tato vyvrcholila i trestnými činy násilného charakteru, ovšem v posléze projednávaném případě byl obviněný přiveden k trestnému činu nedobrým chováním poškozeného, toliko překročil meze toho, co měl jako pořadatel vůči obviněnému činit a nutno vycházet z toho, že poškozenému dal jen jednu nikoliv výraznou ránu do obličeje. Jinak hodnotil ve prospěch obviněného, že se snaží žít řádným životem, pracuje veřejně, chválí si ho zaměstnavatel, věnuje se rodině a útok na poškozeného zcela doznal.

Generální prokurátor ČSR podal ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. proti označenému usnesení krajského soudu v Českých Budějovicích stížnost pro porušení zákona, v níž vytýká porušení zákona v ustanoveních § 2 odst. 6 tr. ř., § 31 odst. 1 a § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. a v § 256 tr. ř. Poukazuje přitom hlavně na to, že obviněný byl předtím vícekrát soudně trestán většinou pro trestné činy násilného charakteru. Podle stížnosti pro porušení zákona není namístě brát ohled na to, že obviněný byl přiveden k trestnému činu nedobrým chováním poškozeného, když tento je hluchoněmý a zřejmě duševně nikoliv na výši, takže spíše zasluhoval, aby s ním bylo jednáno ohleduplně, to tím spíše, neprojevoval-li agresivní úmysly. Naopak průchod své agresivní povaze dal právě obviněný, což generální prokurátor ČSR dokládá i tím, jak se obviněný zachoval v těžké době vůči Janu K. Navrhl proto závěrem, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že zákon ve vytýkaných směrech porušen byl, napadené usnesení krajského soudu zrušil a dále postupoval podle § 270 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo a dospěl k závěru, že zákon porušen byl.

Pokud se skutkových zjištění, správně učiněných okresním soudem v Prachaticích a proto důvodně odvolacím soudem převzatých týká, neshledává v nich Nejvyšší soud žádné pochybení, neboť odpovídají výsledkům provedeného dokazování. Rovněž právní posouzení skutku obviněného je v souladu se zákonem.

Nezákonnost rozhodnutí obou soudů je však v tom, pokud okresní soud výkon uloženého trestu odnětí svobody obviněnému podmíněně odložil a odvolací soud toto jeho pochybení k odvolání okresního prokurátora nenapravit.

Podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. může soud podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího dvě léta, jestliže vzhledem k osobě pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, v kterém žije a pracuje a k okolnostem případu má důvodně za to, že účelu trestu bude dosaženo i bez jeho výkonu. Účelem trestu, který z hlediska § 23 odst. 1 tr. zák.

přichází v tomto případě v úvahu, je zabránit odsouzenému v dalším páchání trestné činnosti a vychovat jej k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka a tím působit výchovně i na ostatní členy společnosti.

Pokud se okolností souzeného případu týká, nelze nezdůraznit, že vážné zranění poškozeného a jeho vyřazení z práce bylo zcela zbytečné. Došlo k němu dne 7. 3. 1969 v pozdních večerních hodinách, kdy obviněný s poškozeným a dalšími spolupracovníky oslavovali Mezinárodní den žen, přičemž, jak doznal sám obviněný, si mu poškozený opakovaně na něco stěžoval a tím ho „otravoval“. Protože poškozený nechtěl jít domů, vystrčil jej obviněný před pohostinství, čemuž se měl podle nevyvrácené obhajoby poškozený vzpírat, a proto ho obviněný pravou rukou uhodil do levé strany obličeje. Tím mu způsobil dvojitou zlomeninu dolní čelisti. Podle posudku znalce MUDr. J. B. postačil sice k vzniku tohoto zranění jediný, avšak silný úder rukou, vedený na levou polovinu dolní čelisti, který pak měl za následek, že poškozený zvláště po dobu šesti týdnů s obtížemi přijímal potravu a dodržoval hygienu úst. Z uvedeného je patrné, že jednání obviněného vůči poškozenému bylo neurvalé a bezohledné. I když se poškozený, těžce postižený hluchoněmostí, nevhodně choval, nemohl to být v žádném případě důvod pro obviněného, ani kdyby měl pořadatelskou službu, aby jej tak těžce zranil. Vedle domluvy mohl zajisté obviněné požádat o pomoc a přispění někoho dalšího.

V souvislosti s tím, jak se obviněný v tomto případě zachoval, nutno hodnotit, zda jde o jeho prvý a možno říci výjimečný případ, či nikoliv. V tomto směru lze zjistit z opisu z rejstříku trestů, že obviněný stál od roku 1959 do roku 1966 čtyřikrát před soudem, z toho podruhé a potřetí rovněž pro úmyslné ublížení na zdraví a naposled pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a) tr. zák. Tak byl v r. 1965 odsouzen okresním soudem v Prachaticích za to, že 8. 8. 1965 s M. R. vyvolal a zúčastnil se rvačky s vojáky a dne 30. 10. 1965 sám napadl svobodníka J. K., kterého udeřil do obličeje pěstí a vojenským opaskem, čímž mu způsobil těžké zhmoždění oka. Za to mu byl uložen úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti měsíců. Než ale výkon tohoto trestu dnem 24. 1. 1966 nastoupil, dopustil se další trestné činnosti v nočních hodinách dne 23. 1. 1966 tím, že několikrát udeřil do obličeje službu konajícího průvodčího a vlakvedoucího, z nichž jednomu poranil horní ret a druhému přední zub, který mu musel být v následujících dnech vytržen. V tomto případě byl odsouzen rozsudkem okresního soudu v Prachaticích ze dne 13. 4. 1966 sp. zn. T 46/66 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 10 měsíců. Z obou těchto postupně uložených trestů byl potom obviněný dne 9. listopadu 1966 podmíněně propuštěn a zkušební doba byla stanovena na tři roky. Než zkušební doba uplynula, byl však obviněnému na základě rozhodnutí presidenta republiky o amnestii ze dne 9. 5. 1968 zbytek trestu prominut.

Když Nejvyšší soud ČSR zvážil všechny shora uvedené okolnosti významné pro rozhodnutí o tom, zda má být obviněnému trest odnětí svobody uložen nepodmíněně či jako podmíněný, dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. Na obviněného bylo již několikrát výchovně působeno soudem a to především proto, že projevoval silné sklony k násilnostem. Svým novým násilnickým činem dal zřetelně najevo, že jsou v něm hlouběji zakořeněny uvedené rysy negativní, což vše vede nutně k závěru, že účel trestu u něho může splnit jen výkon uloženého trestu.

Nejvyšší soud ČSR proto vyslovil porušení zákona v ustanovení § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák., vyslovil, že uložený trest odnětí svobody je nepodmíněný a obviněného zařadil pro výkon tohoto trestu do druhé nápravně výchovné skupiny, protože byl v posledních 10 letech ve výkonu trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin (§ 39a) odst. 2 písm. b) tr. zák.).